

MINIMUM WIEDZY ABSOLWENTA JAPONISTYKI (ZAGADNIENIA)

I. Literatura klasyczna i estetyka

Terminy: aware, azumauta, banka, biwahōshi, bunraku, chigo-monogatari, chōka, danrin, dengaku, denki-monogatari, engo, fudoki, gagaku, gazoku-setchū, geinō, Genroku, gesaku-bungaku, gidayū, gigaku, giko-monogatari, giri-ninjō, gōkan, gozan-bungaku, gunki-monogatari, haikai, haikai-no renga, haiku, hanamichi, hashigakari, hokku, honkadōri, imayō,inja-bungaku, jidaimono, jo-hakyū, kabuki, kagura, kakekotoba, kamigata-bungaku, kanazōshi, kanbun, kangaku, kanshi, kanzenchōaku, karon, kataribe, kayō, kibyōshi, kikō, kizewamono, kokkeibon, kokugaku, kōshokumono, kotobagaki, kugemono, kunihiki, kunimi, kurohon, kusari-renga, kusazōshi, kyōgen, makoto, makurakotoba, mana, man'yōgana, maruhon, mijikauta, min'yō, monogatari, mono-no aware, mujō(kan), nagauta, nanbanmono, nikki, ningyō-jōruri, ninjōbon, nō, norito, ōchōmono, okashi, onnade, onnagata, otogizōshi, rangaku, rekishi-monogatari, renga, rōei, rokkasen, sabi, saibara, sakimori-no uta, sarugaku, satokagura, sedōka, senryū, senki-monogatari, setsuwa, sharebon, shikimoku, shinwa, shite, shōmon, shuramono, sōmonka, sōshi, tanka, teimon, tsukuri-monogatari, ukiyo, ukiyozōshi, ushin-yūgen, uta, utaawase, utagaki, utaimono, uta-monogatari, wabi, wabun, wagoto, waka, wakan-konkōbun, waki, yamato(-no) uta, yōkyoku, yomihon, yūgen, zappai, zōgei, zōka, zuihitsu

Tytuły: Kojiki, Nihongi, Man'yōshū, Kokinshū, Taketori monogatari, Ise monogatari, Yamato monogatari, Ochikubo monogatari, Genji monogatari, Kagerō nikki, Izumi Shikibu nikki, Sarashina nikki, Tosa nikki, Makura no sōshi, Heike monogatari, Ōkagami, Eiga monogatari, Hōjōki, Tsurezuregusa, Kaidōki, Izayoi nikki, Towazugatari, Shinkokinshū, Oku no hosomichi, Tsukubashū, Kōshoku ichidai otoko, Ukiyo monogatari, Buke giri monogatari, Kōshoku gonin onna, Eitaigura, Ugetsu monogatari, Tōkaidō hizakurige, Yoshitsune Senbonzakura, Kanadehon Chūshingura, Sonezaki shinjū

Postaci: Kakinomoto no Hitomaro, Yamanoue no Okura, Ki no Tsurayuki, Ono no Komachi, Izumi Shikibu, Ariwara no Narihira, Matka Michitsunyo, Murasaki Shikibu, Sei Shōnagon, Fujiwara no Teika, Fujiwara no Shunzei, Abutsu Ni, Kenkō hōshi, Nijō Yoshimoto, Gusai, Saigyō, Zeami, Kan'ami, Kamo no Chōmei, Matsunaga Teitoku, Nishiyama Sōin, Matsuo Bashō, Yosa Buson, Kobayashi Issa, Chikamatsu Monzaemon, Ihara Saikaku, Santō Kyōden, Jippensha Ikku, Takizawa Bakin, Tamenaga Shunsui, Kawate Mokuami, Takeda Izumo, Ejima Kiseki, Yamamoto Jōchō, Musō Sōseki

II. Literatura współczesna

Terminy: Meiji ishin 明治維新, bunmei kaika 文明開化, gembun ittchi 言文一致, seiji shōsetsu 政治小説, genbaku bungaku 原爆文学, tenkō bungaku 転向文学, tanbi-ha 耽美派, hanshizen shugi 反自然主義, puroretaria bungaku プロレタリア文学, kindai shugi 近代主義, modanizumu モダニズム, shishōsetsu 私小説, daisan noshinjin 第三の新人, sengo-ha 戦後派, tantei shōsestu 探偵小説, misuteri shōsetsu ミステリー小説, ero-guro-nansensu エロ・グロ・ナンセンス, shinpa 新派, shingeki 新劇, posutoshingeki ポスト新劇, butō 舞踏, ūman ribu ウーマン・リブ, hikaku bungaku 比較文学, sekai bungaku 世界文学, gurōbaru bungaku グローバル文学, ekkyō bungaku 越境文学;

Periodyzacja literatury współczesnej:

Meiji (1868-1912)

Taishō (1912-1926)

Shōwa (1926-1989)

Heisei (1989–2019)

Reiwa (od maja 2019)

kindai bungaku 近代文学 (do II wojny światowej)

gendai bungaku 近代文学 (po II wojnie światowej)

III. Historia

Postaci: Shōtoku taishi; Fujiwara Michinaga; Taira Kiyomori; Minamoto Yoritomo; Minamoto Yoshitsune; Hōjō Yoshitoki; Hōjō Yasutoki; Hōjō Tokimune; Godaigo tennō, Kusunoki Masashige; Ashikaga Takauji; Ashikaga Yoshimitsu; Ashikaga Yoshimasa; Oda Nobunaga; Toyotomi Hideyoshi; Yi Sun-sin; Tokugawa Ieyasu; Tokugawa Hidetada; Tokugawa Iemitsu; Tokugawa Tsunayoshi; Tokugawa Tokimune; Matthew Perry; John Harris; Meiji tennō; Saigō Takamori; Itō Hirobumi; Yamagata Aritomo; Tōgō Heihachirō; Nogi Maresuke; Shōwa tennō; Tōjō Hideki; Yamamoto Isoroku; Douglas MacArthur; Chester Nimitz.

Wydarzenia: Bitwa pod Dannourą; zamieszki ery Jōkyū; inwazje mongolskie; bitwa nad Minatogawą; wojna Ōnin; bitwa pod Okehazamą; inwazje Korei; bitwa pod Sekigaharą; oblężenie Ōsaki; bitwa pod Tsushima; nalot na Pearl Harbor; bitwa o Midway; walki o Guadalcanal; bitwa na Morzu Filipińskim (bitwa o Mariany); bitwa o Leyte; walki na Iwojimie, walki na Okinawie; bombardowanie Hiroshimy i Nagasaki

Inne terminy historyczne: Ritsuryō seido 律令体制, daijōkan 太政官, daijōdaijin 太政大臣; kenmon taisei 権門体制; sesshō 摂政; kanpaku 関白; in 院; shōen 荘園; bushi 武士; (sei-itai)shōgun (征夷大) 将軍; shikken 執権; shugo 守護; “Goseibai shikimoku” 御成敗式目 (“Jōei shikimoku”) 貞永式目; okres nanbokuchō 南北朝時代; okres sengoku 戦国時代; gekokujō 下剋上; shugo daimyō 守護大名; sengoku daimyō 戦国大名; kahō 家法; “Buke shohatto” 武家諸法度; bakufu 幕府体制; fudai daimyō 譜代大名; tozama daimyō 外様大名; hatamoto 旗本; Kempeitai 憲兵隊, ianfu 慰安婦, 731 Butai 731 部隊, Hibakusha 被爆者, Yasukuni Jinja 靖国神社, Nihonkokukempō dai 9 jō 日本国憲法第 9 条, Takeshima/ Dokdo 竹島, Senkaku shotō/ Diaoyu 尖閣諸島, hoppōryōdo mondai 北方領土問題

IV. Religioznawstwo

Terminy: Buddyzm 仏教, buddyzm ezoteryczny i egzoteryczny 密教・顕教; buddyzm ery Kamakura 鎌倉仏教, shintoizm 神道, konfucjanizm 儒教, nenbutsu 念仏, mappō 末法, sześć ścieżek transmigracji (rinne rokudō) 輪廻六道, bodhisattwa 菩薩, gokuraku jōdo 極楽浄土, shingon 真言, zen 禅, tsumi 罪,

kegare 穢れ, kami 神, kagura 神楽, shugendō 修験道, shinkō shūkyō 新興宗教 (nowe nurty religijne), kokka shintō 国家神道 (sintoizm państwowy), matsuri

Postaci: Hōnen 法然, Shinran 親鸞, Nichiren 日蓮, Dōgen 道元, Hayashi Razan 林羅山, Motoori Norinaga 本居宣長

V. Kultura tradycyjna i popularna

Tezuka Osamu 手塚 治虫, Cool Japan クールジャパン, Media Mix メディアミックス, instrumenty muzyczne, kuchnia japońska, subkultury, yakuza, irezumi, mizu shōbai, pachinko, sumō, geiko/maiko, sztuki walki, bonsai, ikebana

VI. Językoznawstwo

język, dialekt, język standardowy fonem, dystrybucja, sylaba, akcent, ombin morfem, aglutynacja, formy analityczne, formy syntetyczne czas, aspekt, tryb, polarność, honoryfikatywność, czasownik posiłkowy przypadek, temat, remat warstwy słownictwa: rdzennie japońska wago, sinojapońska kango, ksenojapońska gairaigo pismo sylabiczne, pismo semantograficzne, 漢字仮名交じり文, czytanie sinojapońskie 音読み, czytanie rdzennie japońskie 訓読み, klasyczny japoński, starojapoński, średniojapoński, nowożytny japoński rodzina japońska, języki riukiuńskie, język okinawski, język ajnuski